

Sygn. akt VI A Ca 648/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Ewa Zalewska

Sędziowie: SA Ewa Stefańska (spr.)

SA Jacek Sadowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Męczkowska

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w W.

przeciwko U. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 16 lutego 2015 r.

sygn. akt III C 766/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI A Ca 648/15

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z o.o. z siedzibą w W. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i zasądzenie solidarnie od pozwanych J. G. i U. S. na jego rzecz kwoty 225.113,87 zł wraz z odsetkami. Podstawą faktyczną dochodzonego roszczenia było niewykupienie przez pozwanych wypełnionego przez powoda weksla in blanco, podpisanego przez pozwanych jako poręczycieli wekslowych celem zabezpieczenia należności z tytułu umowy leasingu (tj. rat leasingowych, odszkodowania należnego wskutek wypowiedzenia umowy, kary umownej za niezwrócenie przedmiotu leasingu oraz odsetek).

W dniu 31 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, którym nakazał J. G. i U. S. aby zapłacili solidarnie powodowi (...) spółce z o.o. z siedzibą w W. kwotę 225.113,87 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 lipca 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 10.031 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Pozwana U. S. wniosła zarzuty od nakazu zapłaty, domagając się uchylenia nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości. Wskazała, że na przedniej stronie weksla brak jest jej podpisu, zaś podpis na tylnej stronie weksla nie jest

poręczeniem wekslowym za wystawcę. Ponadto wystawcą weksla in blanco była spółka, którą obecnie zarządza syndyk masy upadłości.

W odpowiedzi na zarzuty powód (...) spółka z o.o. z siedzibą w W. wnosił o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty w całości. Podniósł, że podpis pozwanej na rewersie weksla obok zwrotu „poręczam” stanowi poręczenie za wystawcę, a dochodzona należność nie została w postępowaniu upadłościowym wystawcy zaspokojona.

W piśmie procesowym z dnia 16 września 2014 r. pozwana U. S. wyjaśniła, że w dniu 27 lipca 2010 r. powód zgłosił swoją wierzytelność syndykowi masy upadłości wystawcy weksla w kwotach: 27.846,56 zł z tytułu rat zafakturowanych przed rozwiązaniem umowy, 956,68 zł tytułem odsetek od zaległych zafakturowanych rat liczonych od dnia rozwiązania umowy, 108.924,59 zł tytułem odszkodowania, czyli wszystkich przewidzianych umową rat, które nie zostały zapłacone i nie podlegają zafakturowaniu po rozwiązaniu umowy, z uwzględnieniem sprzedaży przedmiotu leasingu, 15.047,22 zł tytułem odsetek od odszkodowania liczonych od dnia rozwiązania umowy do dnia ogłoszenia upadłości. Wskazała, że w rozliczeniu zadłużenia powód zabrał przedmiot leasingu, a duża część rat leasingowych została spłacona.

Następnie w piśmie procesowym z dnia 23 stycznia 2015 r. pozwana U. S. podniosła zarzut przedawnienia roszczeń będących należnościami z tytułu umowy leasingu, która została zawarta w ramach działalności gospodarczej. Zdaniem pozwanej należności te przedawniły się z upływem trzech lat liczonych od dnia ich wymagalności, który nastąpił z chwilą wypowiedzenia umowy leasingu.

Natomiast pozwany J. G. nie zaskarżył nakazu zapłaty, który w stosunku do niego uprawomocnił się.

Wyrokiem z dnia 16 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie uchylił nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w stosunku do U. S. i powództwo w stosunku do niej oddalił.

Wyrok Sądu Okręgowego został wydany w oparciu o poniższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

(...) Spółka Jawna J. G. i U. S. z siedzibą w O. zawarła z (...) spółką z o.o. z siedzibą w W. cztery umowy leasingu, w tym umowę leasingu o numerze (...), której przedmiotem była prasa brykietująca marki (...) nr seryjny (...). W dniu 12 marca 2007 r. (...) Spółka Jawna J. G. i U. S. z siedzibą w O. wystawiła weksel in blanco na zabezpieczenie roszczeń finansującego wynikających z umowy leasingu o numerze (...). Weksel ten został poręczony przez J. G., A. S. i U. S..

W dniu 2 lutego 2009 r. (...) spółka z o.o. z siedzibą w W. wypowiedziała leasingobiorcy umowę leasingu o numerze (...) ze skutkiem natychmiastowym, w związku z bezskutecznym upływem terminu zapłaty zaległych rat wynagrodzenia, a także wezwała go do zapłaty kwoty 27.846,56 zł tytułem zaległych rat leasingowych i kwoty 956,68 zł tytułem odsetek umownych. Jednocześnie finansujący wezwał leasingobiorcę do zwrotu przedmiotu leasingu oraz zastrzegł, że w związku z dokonaniem wypowiedzenia przysługuje mu prawo dochodzenia odszkodowania.

Pismem z dnia 27 lipca 2010 r. (...) spółka z o.o. z siedzibą w W. zgłosiła syndykowi masy upadłości należność z tytułu umowy leasingu o numerze (...) zawartej z (...) Spółka Jawna J. G. i U. S. z siedzibą w O. w kwotach: 27.846,56 zł tytułem rat zafakturowanych przed rozwiązaniem umowy leasingu, 956,68 zł tytułem odsetek od zaległych zafakturowanych rat, liczonych od dnia rozwiązania umowy, 108.924,59 zł tytułem odszkodowania, czyli sumy wszystkich przewidzianych umową rat, które nie zostały zapłacone i nie podlegały zafakturowaniu po rozwiązaniu umowy, z uwzględnieniem sprzedaży przedmiotu leasingu, 15.047,22 zł tytułem odsetek od kwoty odszkodowania liczonych od dnia rozwiązania umowy do dnia ogłoszenia upadłości. Należności finansującego z tytułu wszystkich umów leasingu zostały uznane na uzupełniającej liście wierzytelności według stanu na dzień 21 czerwca 2009 r. na łączną kwotę 260.477,70 zł.

W dniu 16 lipca 2013 r. (...) spółka z o.o. z siedzibą w W. wypełniła weksel in blanco na kwotę 225.113,87 zł, oznaczając termin płatności tej kwoty na dzień 30 lipca 2013 r. Następnie pismem z dnia 16 lipca 2013 r. finansujący zawiadomił o wypełnieniu weksla poręczycieli U. S. i J. G., wzywając ich do zapłaty kwoty 225.113,87 zł w terminie do 30 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy uznał, że wobec zasadności zarzutu przedawnienia podniesionego przez U. S., powództwo skierowane przeciwko niej podlegało oddaleniu, co uzasadniało uchylenie nakazu zapłaty w tej części.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji złożony do akt sprawy weksel jest ważny w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe (Dz.U. Nr 37, poz. 282 ze zm., zwanej dalej „ustawą - Prawo wekslowe”). Ponadto podpis złożony przez U. S. na wekslu obok słowa „poręczam” skutkowało powstaniem jej odpowiedzialności jako poręczyciela wekslowego (art. 31 ustawy - Prawo wekslowe). Sąd Okręgowy wyjaśnił, że zgodnie z treścią art. 32 ustawy - Prawo wekslowe poręczyciel odpowiada tak samo, jak osoba za którą poręczył. Przy tym, zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny, z wyjątkiem wady formalnej. Zobowiązanie awalisty powstaje niezależnie od istnienia zobowiązania dłużnika głównego w sensie materialnym, wystarczy, że zobowiązanie to zostało prawidłowo wyrażone na dokumencie wekslowym w sensie formalnym.

Rozważając, czy U. S. jako awalista może podnosić w niniejszym postępowaniu zarzuty ze stosunku podstawowego, Sąd Okręgowy wskazał, iż również poręczyciel, który udzielił poręczenia weksla in blanco, do czasu indosowania weksla przez remitenta może powoływać się na wypełnienie weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 1997 r., sygn. akt II CKN 185/97, OSNC 1997, nr 12, poz. 201 i z dnia 31 maja 2000 r., sygn. akt V CKN 264/00, Lex nr 52788). W orzecznictwie zostało też przesądzone, że zarzut wypełnienia weksla po upływie terminu przedawnienia zabezpieczonego nim roszczenia ze stosunku podstawowego jest zarzutem wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem w rozumieniu art. 10 ustawy - Prawo wekslowe (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2006 r., IV CSK 15/05, Lex nr 179731 i z dnia 14 lipca 2006 r., sygn. akt II CSK 75/06, Pr. Spółek 2007, nr 7-8, s. 91).

Ponieważ w niniejszej sprawie pozwana nie powołała się na odrębne porozumienie dotyczące wypełnienia weksla, należy odwołać się do konstrukcji domniemanego porozumienia, a więc do celu, dla którego udzielane jest poręczenie wekslowe na wekslu in blanco, jak również do oceny, jaki stosunek prawny weksel ma zabezpieczać. Z istoty weksla in blanco wynika, że zabezpiecza on stosunek podstawowy, którym w niniejszej sprawie jest roszczenie o zapłatę świadczeń z tytułu nienależytego wykonania umowy leasingu. Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd pierwszej instancji uznał, że U. S. przysługuje prawo podnoszenia wszelkich zarzutów dotyczących nie tylko weksla, ale i stosunku podstawowego, z którego wynikające zobowiązania zostały nim zabezpieczone, skoro weksel nie został indosowany.

Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, że podniesienie przez dłużnika wekslowego zarzutów wynikających ze stosunku podstawowego przenosi spór z płaszczyzny prawa wekslowego, na którym oparty był pozew wniesiony w postępowaniu nakazowym, na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Jednakże podniesienie przez dłużnika wekslowego zarzutów ze stosunku podstawowego nie powoduje utraty przez posiadacza weksla formalnej i materialnej legitymacji wekslowej. Nadal na dłużniku wekslowym spoczywa ciężar udowodnienia, że weksel wypełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym (art. 6 k.c.). W orzecznictwie wyjaśniono bowiem, że nie ma podstaw, aby ciężar dowodzenia okoliczności ze stosunku podstawowego, uzasadniających uzupełnienie weksla, przerzucić na wierzyciela wekslowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2000 r., sygn. akt V CKN 136/00, OSNC 2001, nr 6, poz. 89).

Sąd Okręgowy wskazał, że U. S. twierdziła, iż duża część należności finansującego została spłacona, pewne kwoty zostały uznane w postępowaniu upadłościowym wystawcy weksla, a ponadto przedmiot leasingu został zwrócony i powód go sprzedał. Zgodnie z treścią art. 6 k.c. pozwaną obciążał obowiązek udowodnienia powyższych twierdzeń, jednakże nie zgłosiła na te okoliczności żadnych wniosków dowodowych. Zdaniem Sądu pierwszej instancji powodowi przysługuje odszkodowanie z tytułu nienależytego wykonania umowy, które powinno zostać pomniejszone o korzyści uzyskane w wyniku rozwiązania umowy leasingu przed upływem terminu (art. 709¹⁵ k.c.). Dla ustalenia wysokości korzyści, jakie odniósł powód konieczne byłoby skorzystanie z wiadomości specjalnych, jednakże pozwana nie zgłosiła wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że według powoda na sumę wekslową składają się roszczenia z tytułu rat leasingowych, odszkodowania należnego wskutek wypowiedzenia umowy leasingu, odsetek od kwot, jak również kary umownej za niezwrócenie przedmiotu leasingu. Ponieważ z twierdzeń pozwanej wynika, że przedmiot leasingu został zwrócony, niezasadne było zaliczenie do należności wskazanej sumy wekslowej kwoty z tytułu kary umownej za niezwrócenie przedmiotu leasingu. W tej sytuacji, zdaniem Sądu Okręgowego, pozwana obaliła domniemanie istnienia sumy wekslowej w dochodzonej przez powoda wysokości, a więc powód miał obowiązek przedstawienia sposobu wyliczenia sumy wekslowej i wykazania, że kwota z tytułu kary umownej była mu należna.

Sąd Okręgowy uznał, że wobec podniesienia przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczeń z umowy leasingu, ocenie powinien podlegać przede wszystkim ten zarzut. Wskazał, że wprawdzie pozwana podniosła ten zarzut nie w zarzutach od nakazu zapłaty, lecz w późniejszym piśmie procesowym, to nie jest on objęty prekluzją procesową, ponieważ jest to zarzut materialnoprawny, nie objęty hipotezą art. 493 § 1 k.p.c. Za możliwością uwzględnienia zarzutu przedawnienia przemawia również to, że pozwana działała w niniejszej sprawie bez pomocy profesjonalnego pełnomocnika.

Sąd pierwszej instancji ocenił podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego jako zasadny. Wskazał, że roszczenia wynikające z umowy leasingu o zapłatę zaległych rat i odsetek stało się wymagalne na skutek wypowiedzenia umowy, dokonanego przez powoda pismem z dnia 2 lutego 2012 r., ze skutkiem natychmiastowym. Co najmniej więc od daty doręczenia tego pisma leasingobiorcy wystąpił stan wymagalności roszczeń zgłoszonych w wypowiedzeniu, a tym samym początek biegu terminu przedawnienia tych roszczeń. Natomiast roszczenia związane z zapłatą pozostałych należności z tytułu umowy leasingu stały się wymagalne w stosunku do upadłej Spółki najpóźniej z dniem ogłoszenia jej upadłości, co miało miejsce w dniu 22 czerwca 2009 r. Zgodnie bowiem z treścią art. 91 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 1112 ze zm.) zobowiązania pieniężne upadłego, których termin płatności świadczenia jeszcze nie nastąpił, stają się wymagalne z dniem ogłoszenia upadłości. Z tym dniem zobowiązania majątkowe niepieniężne zmieniają się na zobowiązania pieniężne i stają się płatne, chociażby termin ich wykonania jeszcze nie nastąpił.

Dlatego, w ocenie Sądu pierwszej instancji, z dniem ogłoszenia upadłości Spółki wymagalne wobec dłużnika i poręczycieli wekslowych stały się pozostałe roszczenia wynikające z umowy leasingu. Od tego dnia rozpoczął bieg trzyletni termin przedawnienia tych roszczeń, o którym mowa w art. 118 k.c. W stosunku do leasingobiorcy bieg tego terminu został przerwany w lipcu 2012 r., gdy powód zgłosił swoją wierzytelność w postępowaniu upadłościowym (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.). Przerwa biegu przedawnienia nie dotyczyła jednak poręczycieli wekslowych, których odpowiedzialność z wystawcami weksła jest solidarna (art. 47 ustawy - Prawo wekslowe). Sąd Okręgowy wskazał, że dokonanie czynności wymienionej w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. (m.in. zgłoszenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym) przeciwko jednemu z podmiotów odpowiadających solidarnie, nie przerywa biegu przedawnienia w stosunku do pozostałych dłużników (art. 372 k.c.).

Sąd Okręgowy wskazał, że w niniejszej sprawie pozwana podniosła zarzut przedawnienia ze stosunku podstawowego, jako dłużnik solidarny. Zarzut taki ma charakter indywidualny i przysługuje poręczycielowi niezależnie do dłużnika głównego. Wyjaśnił również, że zarzut wypełnienia weksła po upływie terminu przedawnienia zabezpieczonego w nim roszczenia ze stosunku podstawowego, jest zarzutem wypełnienia weksła niezgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2010 r., sygn. akt V CSK 142/10, OSNC-ZD 2011, nr 4, poz. 73). Nie ulega bowiem wątpliwości, że treścią upoważnienia do wypełnienia weksła in blanco, wręczonego w celu zabezpieczenia roszczenia, jest objęcie jedynie uzupełnienie go przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu.

Od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie apelację wniósł powód (...) spółka z o.o. z siedzibą w W..

Apelacją powód zaskarżył wyrok w całości, wnosząc o jego zmianę poprzez utrzymanie nakazu zapłaty w mocy w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Powód zarzucił wyrokowi Sądu Okręgowego naruszenie: art. 10 w związku z art. 17 ustawy - Prawo wekslowe poprzez niezastosowanie, art. 372 k.c. poprzez bezzasadne zastosowanie, art. 231 k.p.c. poprzez

niezastosowanie, art. 233 k.p.c. poprzez wadliwą ocenę materiału dowodowego, art. 212 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nie rozpoznanie sprawy co do istoty, a także art. 493 § 1 k. p. c. poprzez niezastosowanie.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie, o ile zmierza do uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne. Jednakże rozważania prawne Sądu pierwszej instancji są częściowo wadliwe.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż z treści apelacji wynika, że została ona sporządzona na podstawie motywów ustnych wyroku, a nie jego pisemnego uzasadnienia. Dlatego niektóre podniesione w niej zarzuty nie znajdują potwierdzenia w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Jednakże ma rację apelujący, że Sąd Okręgowy nie rozróżnił instytucji przedawnienia roszczenia i wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym. Wprawdzie w pisemnym uzasadnieniu wyroku powołał orzeczenie, z którego wynika, że zarzut wypełnienia weksla po upływie terminu przedawnienia zabezpieczonego w nim roszczenia ze stosunku podstawowego, jest zarzutem wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym. Jednakże teza ta nie została rozwinięta w kontekście niniejszej sprawy, zaś w pozostałej części uzasadnienia Sąd pierwszej instancji rozważa zarzut przedawnienia, którego podniesienie przez pozwaną uważa za zasadne. Jest to rozumowanie wadliwe, które skutkowało nierozpoznanie istoty sprawy przez Sąd pierwszej instancji.

Słusznie podnosi powód, że przedmiotem poręczenia udzielonego przez pozwaną J. G. i U. S. nie była należność główna wynikająca z umowy leasingu, lecz należność wekslowa, powstająca w wyniku wypełnienia weksla in blanco. W konsekwencji, przedawnienie roszczeń w stosunku do poręczycieli wekslowych nie mogło rozpocząć biegu przed dniem powstania roszczenia z weksla. Z uwagi na odmienną podstawę prawną poręczenia udzielonego przez pozwaną U. S., nie ulegało ono przedawnieniu w terminie ogólnym (art. 118 k.c.), lecz w szczególnym terminie przedawnienia roszczeń wekslowych wynikającym z art. 70 ustawy - Prawo wekslowe (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 listopada 2004 r., sygn. akt V CK 228/04, OSP 2005, nr 11, poz. 130 i z dnia 19 grudnia 2007 r., sygn. akt V CSK 323/07, Lex nr 361457). Roszczenie to mogło przedawnić się po upływie trzech lat od dnia płatności wypełnionego weksla in blanco, a więc wydając zaskarżony wyrok Sąd Okręgowy naruszył art. 70 ustawy - Prawo wekslowe.

Sąd Okręgowy nie dostrzegł szczególnej podstawy prawnej odpowiedzialności pozwanej U. S., przyjmując, że poręczyła ona zobowiązanie zabezpieczone wekslem, nie zaś samo zobowiązanie wekslowe. Wychodząc z tego błędnego założenia Sąd pierwszej instancji nietrafnie przyjął, że bieg terminu przedawnienia roszczenia powoda powinien liczyć się od dnia wezwania wystawcy weksla do spełnienia należności głównej, co miało miejsce w piśmie zawierającym oświadczenie o wypowiedzeniu umowy leasingu ze skutkiem natychmiastowym. Doprowadziło to do błędnego wniosku, że roszczenie powoda uległo przedawnieniu. Ocena zasadności roszczenia dochodzonego wobec pozwanej U. S. wymaga natomiast oceny, czy powód w poprawny sposób wypełnił poręczony przez nią weksel in blanco. Uprawnienie do wypełnienia weksla tego rodzaju nie obejmuje bowiem wypadków, w których roszczenie ze stosunku podstawowego uległo przedawnieniu (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010 r., sygn. akt I CSK 616/09, Lex nr 737249, z dnia 3 listopada 2010 r., sygn. akt V CSK 142/10, OSNC-ZD 2011, nr D, poz. 73 i z dnia 1 grudnia 2010 r., sygn. akt I CSK 181/10, Lex nr 818560).

Powód wywodzi w apelacji, że uzupełnienie weksla nastąpiło w dniu 16 lipca 2013 r. i dotyczyło długu nieprzedawnionego, bo zgłoszonego w postępowaniu upadłościowym leasingobiorcy w dniu 27 lipca 2010 r., co wywołało skutek w postaci przerwania biegu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c.). Jednakże nie dostrzega, że do masy upadłości zostały zgłoszone jedynie roszczenia obejmujące kwoty: 27.846,56 zł z tytułu rat zafakturowanych przed rozwiązaniem umowy, 956,68 zł tytułem odsetek od zaległych zafakturowanych rat liczonych od dnia rozwiązania umowy, 108.924,59 zł tytułem odszkodowania, czyli wszystkich przewidzianych umową rat, które nie

zostały zapłacone i nie podlegają zafakturowaniu po rozwiązaniu umowy, z uwzględnieniem sprzedaży przedmiotu leasingu, 15.047,22 zł tytułem odsetek od odszkodowania liczonych od dnia rozwiązania umowy do dnia ogłoszenia upadłości. Natomiast roszczenie z tytułu kary umownej (w nieznannej wysokości) nie zostało zgłoszone do masy upadłości leasingobiorcy, pomimo że z uzasadnienia pozwu wynika, iż zostało ono objęte sumą wekslową.

Ma natomiast rację apelujący podnosząc, że pozwana U. S. jest jedynie dłużnikiem wekslowym, będąc dłużnikiem solidarnym z wystawcą weksla i pozostałymi awalistami. Jednakże źródłem jej zobowiązania nie jest umowa leasingu, więc nie jest dłużnikiem solidarnym z leasingobiorcą. Jej zobowiązanie wekslowe powstało z chwilą uzupełnienia weksla przez powoda, co miało miejsce już po ogłoszeniu upadłości (...) Spółka Jawna J. G. i U. S. z siedzibą w O..

Nietrafny jest natomiast zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. Należy podkreślić, że ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego jest domeną sądu orzekającego merytorycznie w sprawie (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2000 r., sygn. akt II CKN 508/00, Lex nr 51987). Zarzucenie naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów nie może polegać na przedstawieniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, a tylko na podważeniu podstaw tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2004 r., sygn. akt IV CK 274/03, Lex nr 164852). Do naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby skarżący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, Lex nr 172176). Pozwany natomiast nie wskazał konkretnych wadliwości rozumowania Sądu Okręgowego, ograniczając się do przedstawienia własnej oceny dowodów, co nie może odnieść skutku jako zarzut apelacji.

Nie ma racji również powód zarzucając naruszenie art. 493 § 1 k.p.c. Przepis ten w aktualnie obowiązującym brzmieniu przewiduje obowiązek przedstawienia jedynie zarzutów, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór. Wniesienie zarzutów od nakazu zapłaty traktowane jest przez ustawę jako moment wdania się w spór, z konsekwencjami przewidzianymi w art. 25 § 2 k.p.c. (możliwość zakwestionowania wartości przedmiotu sporu oznaczonej przez powoda), w art. 202 k.p.c. (możliwość podniesienia zarzutu dotyczącego niewłaściwości sądu), w art. 1105 § 3 k.p.c. (zarzut dotyczący umowy o jurysdykcji sądów państwa obcego oraz umowy o zagraniczny sąd polubowny), w art. 1165 § 1 k.p.c. (zarzut zapisu na sąd polubowny). Zrezygnowano z regulacji przewidującej prekluzję w odniesieniu do powoływania nowych zarzutów, okoliczności faktycznych i dowodów na ich poparcie. Zarzuty przeciwko żądaniu pozwu mogą być więc powoływane w toku postępowania po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty na takich samych zasadach jak w postępowaniu rozpoznawczym. Obowiązek zgłoszenia przez pozwanego twierdzeń i zarzutów w chwili wniesienia zarzutów został więc ukształtowany podobnie jak obowiązek pozwanego przy złożeniu odpowiedzi na pozew (art. 207 § 6 k.p.c.).

W ocenie Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie nie było podstaw do pominięcia twierdzeń pozwanej dotyczących przedawnienia roszczenia wekslowego lub wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym, skoro uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie powodowało zwłoki w rozpoznaniu sprawy, a U. S. występuje w sprawie bez pomocy profesjonalnego pełnomocnika.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy zbada zarzut przedawnienia roszczenia wekslowego na podstawie art. 70 ustawy - Prawo wekslowe, a także zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym (art. 10 ustawy - Prawo wekslowe). Jeżeli któryś z powyższych zarzutów okazałby się trafny, zbada również, czy można go donieść do wszystkich roszczeń objętych sumą wekslową, w tym także do roszczenia o zapłatę kary umownej. Jedynie na marginesie wskazać należy, iż sam fakt zwrotu przedmiotu leasingu nie przesądza o niezasadności żądania kary umownej, w sytuacji, gdy nie jest znana treść umowy w tym przedmiocie, a w szczególności zastrzeżony umownie termin zwrotu.

Podstawą orzeczenia Sądu Apelacyjnego był art. 386 § 4 k.p.c. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.